Sběrač a trhač reprodukčního materiálu lesních dřevin (kód: 41-069-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Sběrač a trhač reprodukčního materiálu lesních dřevin
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Určování druhů dřevin, jejich plodů a semen	3
Vedení agendy související se sběrem reprodukčního materiálu	3
Příprava na sběračské práce a péče o sebrané plody a semena	3
Výstup do korun stromů a jiné metody realizace sběru semen a plodů	2

Platnost standardu

Standard je platný od: 19.06.2020 do: 20.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Určování druhů dřevin, jejich plodů a semen

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit jednotlivé druhy lesních dřevin běžně rostoucích v ČR včetně jejich plodů a semen	Praktické předvedení
b) Určit dobu květu a dobu sběru semen a plodů lesních dřevin	Ústní ověření
c) Zhodnotit plnost a zralost šišek a dále zralost semen a plodů listnatých dřevin	Praktické ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení agendy související se sběrem reprodukčního materiálu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat základní orientaci v právních předpisech o nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin	Ústní ověření
b) Uvést podmínky udělení licence k uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu	Ústní ověření
c) Vysvětlit princip přenositelnosti reprodukčního materiálu lesních dřevin v ČR	Ústní ověření
d) Vysvětlit administrativní proces předcházející sběru semen a plodů	Ústní ověření
e) Popsat spolupráci s orgány státní správy	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava na sběračské práce a péče o sebrané plody a semena

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést odhad úrody semen a plodů vybraných lesních dřevin	Praktické předvedení
b) Vyjmenovat metody sběru semen a plodů vybraných lesních dřevin	Ústní ověření
c) Předvést základní ošetření semen buků a dubů, dále plodů jedle, smrku a borovice před transportem k dalšímu zpracování	Praktické předvedení
d) Vyjmenovat metody krátkodobého skladování semen a plodů lesních dřevin před získáváním čistého osiva	Ústní ověření
e) Předvést získávání čistého osiva buku a dubu	Praktické předvedení
f) Popsat bezeškodnou trhačkou výstroj, předvést její údržbu a kontrolu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výstup do korun stromů a jiné metody realizace sběru semen a plodů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat zásady dodržování pravidel BOZP	Ústní ověření
b) Vysvětlit postup při zajištění základních životních funkcí při zranění/úrazu	Ústní ověření
c) Předvést přípravu k bezeškodnému výstupu do koruny stromu trhačskou výstrojí	Praktické předvedení
d) Předvést bezeškodný výstup do koruny stromu trhačskou výstrojí a sběr semen nebo plodů lesních dřevin	Praktické předvedení
e) Vysvětlit provedení sběru semen a plodů lesních dřevin sklepáváním do plachet	Ústní ověření
f) Vysvětlit způsoby provedení sběru semen a plodů lesních dřevin z pokácených stromů a sběr předvést	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Vysvětlit způsoby provedení sběru semen a plodů lesních dřevin v semenných sadech a sběr předvést	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - https://www.nsp.cz/jednotka-prace/sberac-a-trhac-reprodukcn#zdravotni-zpusobilost).

Uchazeč musí předložit osvědčení pro práci ve výškách podle platné legislativy.
Dále je uchazeč povinen být vybaven předepsanými osobními ochrannými pracovními pomůckami (OOPP) podle nařízení vlády č. 495/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Zkoušku je nutné absolvovat v lesním porostu, kde lze ověřit praktické dovednosti při výkonu zkoušky a poté v místnosti, kde budou ověřeny teoretické znalosti. Po ukončení zkoušky bude provedeno vyhodnocení obou částí.

Při praktickém ověřování zvládnutí kritérií hodnocení je třeba hodnotit organizaci práce, dodržování předepsaných technologických postupů, volbu a dodržování pracovních postupů a dodržování zásad bezpečnosti práce.

U kompetence „Určování druhů dřevin, jejich plodů a semen“ v kritériu a) uchazeč rozezná jednotlivé druhy lesních dřevin
běžně rostoucích v ČR – jedná se o následující dřeviny: smrk, borovice, modřín, jedle, dub, buk, lípa, olše, habr, jasan, jeřáb a bříza.

U kompetence „Výstup do korun stromů a jiné metody realizace sběru semen a plodů" v kritériu e) bude uchazeč provádět sběr po dobu 10 minut.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti lesní výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti lesnictví.
b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti lesní výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti lesnictví.
c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na lesnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti lesní výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů, praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti lesnictví.
d) Profesní kvalifikace 41-069-H Sběrač a trhač reprodukčního materiálu lesních dřevin a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti lesní výroby.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Sbírka semen a plodů lesních dřevin: smrk, borovice, modřín, jedle, dub, buk, lípa, olše, habr, jasan, jeřáb a bříza
- Větve lesních dřevin (olistěné)
- Pomůcky k základnímu ošetření semen a k získávání čistého osiva
- Atlas dřevin
- Trhačská souprava pro vstup do koruny stromu včetně trhačského vaku, pomůcky na údržbu a kontrolu trhačské soupravy
- Nůž a řezací podložka k zjišťování plnosti a zralosti semen a plodů listnatých dřevin
- Horolezecká lana a lanové smyčky
- Vzrostlé plodící stromy k praktickému předvedení bezeškodného výstupu
- Zkušební místnost

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro lesní a vodní hospodářství a životní prostředí, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství
Lesy České republiky, s. p.
Lesní společnost Královský Hvozd, a. s.
Triumfa Energo, s. r. o.
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, Brandýs nad Labem